

ZRCADLO

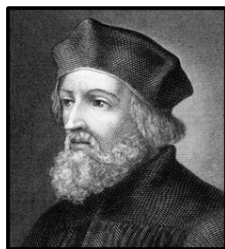
Výtvarné a literární práce studentů vrchlabského gymnázia

Co kdyby? aneb Slavnosti intertextuality aneb Postmoderní hody

Tři mušketýři byli čtyři. Literární tvář d'Artagnana známe všichni, kdo ale zná skutečný příběh francouzského vojáka, kterým se Alexandre Dumas inspiroval? A potřebujeme jeho příběh znát? Není autorova fabulace zajímavější než realita? Touto hrou se bavili i studenti 6. A – položili si otázku *Co kdyby?* Vznikla tak alternativní historická realita.

Rozhovor s Janem Husem

Dnes jsme se ptali kazatele a správce Betlémské kaple Jana Husa, který dnes kázal prostému lidu o církvi.

Myslíte si, že je církev opravdu zkažená, jak to říkáte při Vašich kázáních? Co máte proti odpustkům?

Myslím si, že za peníze prodávat odpuštění je špatné. Přece nelze odpustit hřích zaplacením církvi. Přece nelze, aby vrah a zloděj mohli vraždit a krást a pak jim bylo odpuštěno za peníze. Sám papež vyslal prodejce odpustků vybírat peníze od prostého lidu, aby církev bohatla. Mají srdce z kamene a ústa zjedovatělá. Chceš pokřtít dítě? Zaplat! Chceš se vzpovídat? Zaplat! Chceš poslední pomazání? Zaplat! Podle toho i kdyby sám ďábel zaplatil, mohl by vystoupit na nebesa. Ano myslím si, že církev je zkažená penězi a majetkem.

Církev žije ve velkém bohatství. Kdyby chtěli, mohli by se koupat ve víně a utírat se zlatem, obědovat diamanty a snídat rubíny. Chodit by nemuseli, neboť spousty sluhů, kteří by je nosili, mají. Zatímco Kristus chodil oblečen v plátně a s nohama bosýma. Neměl střechu, pod kterou by hlavu složil. Pil vodu a obědval suchý chléb. Chodil pěšky až měl nohy rozdrápané od ostrých kamenů a větví. Každý malý sedlák, chudá selka či čeledín, který žije v čistotě a bez hříchu před Bo-

hem větší jest než kněz, biskup nebo sám papež žijící v hříchu.

Slyšela jsem o vašich spisech. Co Vás přimělo je sepsat?

Chci, aby se každý sám mohl poučit z písma, co je dobré a co zlé. Chci, aby se každý sám naučil poznávat pravdu svým rozumem. Proto jsem je sepsal ne latinsky, ale českým jazykem, aby si je mohl přečíst i obyčejný lid, jelikož každý má právo číst slova pravdy. Ne jenom vzdělaní a učení. Sám král se mě snažil přimět, abych přestal a skončil s kázáním pravdy, ale já nenechám Řím rozkazovat naší zemi skrze krále. Nazývají náš lid kacíři. Ale copak se dopouštíme něčeho zlého? Jen vidíme čistě. Ne skrze diamanty a rubíny.

Nešlo si nevšimnout lidí, kteří Vás následují. Ale také jak velikou moc mají kněží, konšelé a vrchnost. Proto Vám přeji hodně štěstí a síly. Děkuji Vám moc za rozhovor a na shledanou.

Taky moc děkuji. A s Pánem Bohem.

České země v době husitských válek

Reinterpretace historie je příznačná pro každou dobu; historii píše vítěz, ale jaký je pohled poraženého? Vzpomeňme ruského autora Kirilla Eskova (Кирилл Юрьевич Есков), který proměnil všeobecně známý příběh Tolkienovy trilogie *Pán prstenů* v nové dílo (*Poslední pán prstenu*), kdy černokněžník Sauron je nahlížen jako postava pozitivní. Vidíme, že historie je narativem, který může být v určitých dějinných momentech zneužit. Ze známých osobností se stává symbol, ikona, která s reálným osudem člověka již nemá mnoho společného. Navzdory dostupným pramenům dochází k fabulaci.

Studentská publicistika z časopisu „Co kdyby?“ je založena právě na tomto postmoderním principu. Tématem je příznačně husitství a události z počátku 15. století. Bára Dostálová v krátkém fiktivním rozhovoru Janu Husovi vkládá do úst repliky např. z Vávrova filmu *Jan Hus*. Viktorie Havlíčková se dívá na pražskou defenestraci roku 1419 jako na jednu z událostí „vlny terorismu“. Ema Erlebachová pak řemeslníky na tržnici nechává odpovídat na anketní otázky. Nakonec Vítek Krampera rozebírá Kutnohorský dekret a jeho důsledky. Příjemné čtení vám přeje

Jan Salveta a Jan Krejčí

Vlna terorismu napříč Českem

Dne 30. července léta páně 1419 došlo v Praze k sérii nevidaných násilných útoků. Krveprolití a drancování bylo ukončeno až smrtí několika pražských konšelů.

K celé akci se hlásí teroristická skupina náboženských radikálů. Jedná se o stoupence Jana Husa, kacíře upáleného na hranici za záměrné šíření dezinformací a zesměšňování církve.

Teroristický útok započal v ranních hodinách, kdy se husité a jejich spolčenci společně v dlouhém procesí vydali napříč Prahou ke kostelu sv. Štěpána, ve kterém probíhala nedělní mše. S hrozným řevem do něj vtrhli, vyhnali shromážděné věřící a oběsili mši sloužícího faráře. Kostel i faru vykradli a zničili veškeré jejich prostory.

Poté se zcela organizovaný dav přesunul k Novoměstské radnici, na místě se násilně pokoušeli vynutit si na přítomných konšelech schválení mnohých barbarických náboženských praktik, zejména pak přijímání podobojí.

Pražští konšelé se nátlaku nezalekli a dále stáli za správnými křesťanskými hodnotami, načež je rozzuřený dav svrhl z oken radnice a ubil k smrti.

Očití svědci popisují tuto událost jako přinejmenším děsivou. Vůdce této vzpurné organizace, Jan Žižka, uvedl, že to je pouze začátek posvátných bojů, které budou pokračovat napříč Českými zeměmi, dokud nebude vyhověno všem jejich požadavkům.

Anketa na tržnici

Zveme Vás na Tržiště Velké (dnešní Karlovo náměstí) na Novém Městě pražském, kde v těchto ranních hodinách začíná být rušno. Nejen, že lidé nejrůznějších řemesel kolem nás právě staví své stánky a začínají vyvolávat z plných plic, co mohou okolí nabídnout, zároveň se vše chystá na velký svátek Svatého kopí a hřebů Páně.

Tuto církevní slavnost si u papeže vymohl otec současného krále, Václava IV. Vždy v pátek po první velikonoční neděli se z dřevěné věže ukazují říšské korunovační klenoty a vzácné relikvie, které měl otec našeho panovníka v držení jako císař římský. Za pozornost stojí trny z Kristovy koruny a části z jeho roucha. U příležitosti svátku sem přichází davy poutníků ze široka daleka. Tento den slibuje řemeslníkům tučné výdělky.

Minuli jsme dřevěnou věž a stánky lemovanou ulicí se dostáváme do poněkud klidnější části tržnice. Zde můžeme položit naše anketní otázky. Mezi tázané lidi patří svíčkař Jiří, řezník Karel a prodavačka hrnků Kateřina.

Všem jsme položili následující otázky:

1. Jak na vás zapůsobila tragická událost shoení Jana Nepomuckého z Kamenného mostu do Vltavy?

Svíčkař Jiří: *Byl jsem u toho, když se to stalo! Nepříjemný pohled, to vám teda povídám. Chudáka ani z té vody pak nevylovili. Jan Nepomucký střežil tajemství královny Žofie. I král by měl zpovědní tajemství respektovat. Před Bohem bychom si v těchto ohledech měli být všichni rovni.*

Řezník Karel: *Dobře mu tak. Do vztahů krále a královny se ten Nepomucký vůbec neměl míchat.*

Prodavačka hrnků Kateřina: *No hrůza. Za všechno může ta mužská žárlivost. My ženy bychom měly držet pospolu víte? Královna taky nese velkou tíhu vladaření, také si potřebuje čas od času odpočinou a kde jinde, než v chrámu našeho Pána? Ten kněz byl v tom za mě nevinně.*

2. Měl/a byste řešení na urovnání napjatých vztahů mezi bratry Zikmundem a králem Václavem?

Svíčkař Jiří: *Je pravda, že Václav se Zikmundem mají mezi sebou trochu napjaté vztahy. O královi se dokonce říká, že přišel o korunu římskou, protože je nepotřebný, nečinný, nedbalý, ale že ho vlastní bratr uvrhl do vězení, to promiňte, ale to by se mezi sourozenci dít nemělo. Měli by si o tom z očí do očí promluvit.*

Řezník Karel: *Ať si to bratři vyřídí jako chlap s chlapem, žádný dlouhý protahování. No, i když mezi panovníky se to asi řeší jinak.*

Prodavačka hrnků Kateřina: *Podívejte se, v rodině musí být pořádek. A dokud si mezi sebou neurovnají vztahy, nebude v Čechách klid, a dejte na má slova, když povídám, že z toho jednou bude velký problém. Sourozenci by měli držet pospolu.*

3. Ke které verzi o smrti královny manželky se přikláníte? Napadl ji pes sám či na rozkaz pána?

Svíčkař Jiří: *No, víte, pán má spoustu loveckých psů, ještě aby ne, když jezdí na lovy tak často. Ale, no, je těžké si o tom udělat obrázek, nikdo z nás tam nebyl a lidé napovídají věci...*

Řezník Karel: *Nesmysl, vždyť ten pes měl vzteklinu a královna zemřela na rány a ztrátu krve.*

Prodavačka hrnků Kateřina: *Ať to bylo, jak to bylo, takovou smrt si nezasloužila. Chuděra královna. My ženy bychom měly držet pospolu.*

Odpovědi na otázku o názoru na učení Jana Husa, zde bohužel uvést nemůžeme. Po zaznění mistrova jména svíčkař pouze zbledl a následně rychle zmizel v davu. Kateřina pouze lomila rukama, neschopna řádně dokončit jedinou větu, a řezník nemožně hlučně skandoval „Ať žije mistr Jan Hus!“

Jak vidíte, naše anketní otázky odkrily různé pohledy na tuto neklidnou dobu. Doufáme však, že alespoň dnešní slavnost dokáže uklidnit mysl přítomných a trh zvládne poskytnout dostatek rozptýlení pro každého. Víte, my Češi bychom měli držet pohromadě.

Evropská vzdělanost se dostala na nové výšiny

V Míšenském markrabství byla založena nová univerzita

Obchodní centrum Míšenského Markrabství, Lipsko, se stalo koncem roku 1409 útočištěm jednoho tisíce magistrů a studentů. Ti se rozhodli opustit Prahu a přijít do Lipska, protože Václav IV. vydal na základě žádosti reformní skupiny univerzity Karlovy v Praze dokument zvaný Kutnohorský dekret.

Tento dokument zásadně změnil způsob, jakým se má rozhodovat o budoucím směřování univerzity Karlovy, neboť díky němu mají teď Češi větší vliv na určení budoucího vývoje než ostatní zastoupené národy. Tuto nespravedlnost se rozhodlo potrestat německy mluvící studentstvo exodem do Německých zemí.

Zajímavé je, že mezi třemi hlavními osobami, které se spolu s českým králem podíleli na tvorbě dekretu, vystupuje rektor univerzity Jan Hus, Jeroným Pražský a Jan z Jesenice. Jeroným Pražský se k našim otázkám vyjádřil slovy: „Myslíme si, že je potřeba, aby o univerzitě v Zemích koruny České rozhodovali hlavně Češi a ne jiné, nám ideově vzdálené, národy.“

Toto nešťastné rozhodnutí bohužel nijak nenapomáhá aktuální situaci v křesťanském světě, ve kterém postupně narůstá kritika církve, pocházející z velké části z Karlovy univerzity, a ve kterém trvá papežské schizma, kdy máme celkem tři papeže: v Avignonu, v Římě a v Pise. A právě pisánský papež Alexandr V., potvrdil vznik univerzity v Lipsku a také volbu jejího lektora Johannese Otta von Müsterberga.

Na situaci ohledně založení nové univerzity reagoval i Ruprecht III. Falcký, který je zároveň římským králem. „Jsem rád, že v Lipsku vzniká nová univerzita, ale musím zároveň dát najevo své pobouření nad rozhodnutím svého rivala, krále Václava, který tímhle krokem přisoudil hlavní moc nad nejdůležitější střeoevropskou univerzitou kacířům a bezvěrcům, jako je například Jan Hus.“ Z jeho slov lze jasně soudit, že příčiny tohoto kroku budou mít ještě dohru a můžeme tak jen doufat, že to nezatáhne křesťanský svět do dalšího období válek.